

T.C.
SAĞLIK BAKANLIĞI
Kamu Hastaneleri Genel Müdürlüğü

Sayı : 89432283-610/
Konu : Yazılı Soru Önergesi Cevabı

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi : 30.01.2025 tarihli ve E. 43452547-120.07.04-1574996 sayılı yazınız.

Mardin Milletvekili Sayın Beritan GÜNEŞ ALTIN tarafından verilen “Mardin’deki sağlık tesislerindeki personel ve fiziki kapasite eksikliklerine ve diğer sorunlara ilişkin” 7/22525- 7/22526- 7/22527- 7/22528- 7/22529- 7/22530- 7/22531- 7/22532- 7/22533- 7/22534 ve 7/22535 sıra sayılı yazılı soru önergelerinin cevabı ilişikte sunulmaktadır.

Arz ederim.

Prof. Dr. Kemal MEMİŞOĞLU
Bakan

Ek-Önerge Cevabı

7/22525 - 22535 - GK 96

Mardin Milletvekili Sayın Beritan GÜNEŞ ALTIN tarafından verilen “Mardin ili genelinde sağlık hizmetlerinde yaşanan sorunlara ilişkin” 7/22529 sıra sayılı yazılı soru önergesinin cevabıdır.

Mardin, çok kültürlü yapısı, tarihsel dokusu ve coğrafi konumuyla bölgenin önemli bir merkezi olmasına rağmen sağlık hizmetlerine erişim açısından ciddi sorunlarla karşı karşıyadır. Nüfus yoğunluğu, mevsimlik tarım işçilerinin hareketliliği ve bölgeye özgü sosyo-ekonomik koşullar, sağlık hizmetlerinin sürdürülebilirliğini daha da zorlaştırmaktadır.

Hastanelerin fiziki yetersizlikleri, özellikle Derik gibi ilçelerde konteyner yapılarda sağlık hizmetlerinin verilmeye çalışılması kabul edilemez bir durumdur. Temel hijyen koşullarının da sağlanmadığı bu yapılar, yurttaşların sağlık bulmak yerine hastalık kapsamına neden olmaktadır. Bunun yanı sıra, sağlık hizmetlerini sunan emekçilerin karşılaştığı mobbing, baskı, liyakatsiz yönetim anlayışı ve eksik personel sorunu, sağlık sistemindeki yapısal sorunları daha da derinleştirmektedir.

Kadın doğum, psikiyatri, diş hekimliği gibi birçok branşta uzman hekim eksikliği, yurttaşların özel hastanelere yönelmesine ve fahiş ücretler ödemek zorunda kalmasına neden olmaktadır. Hastanelerdeki yemek hizmetlerinin niteliksizliği, havalandırma sistemlerinin çalışmaması, ameliyathane eksiklikleri ve kanalizasyon problemleri gibi temel altyapı sorunları ise halk sağlığı açısından ciddi riskler barındırmaktadır.

Özellikle yakın zamanda Mazıdağı-Çınar bölgesinde elektrik tellerinden çıkan yangında 15 yurttaşın yaşamını yitirmesi ve çok sayıda kişinin yaralanması, sağlık altyapısının yetersizliğini bir kez daha gözler önüne sermiştir. Bölgede yanık ünitesinin bulunmaması, acil müdahale gerektiren yaralıların şehir dışına sevk edilmesine neden olmuş ve bu durum tedavi süreçlerini hayati ölçüde geciktirmiştir. Bu acı olay, sağlık hizmetlerinin eksikliğinin nasıl geri dönülemez kayıplara yol açtığını göstermektedir.

Mardin ili genelinde sağlık alanında tespit edilen belli başlı sorunlar şu şekildedir:

- Aile sağlığı merkezlerinde (ASM) bulunan aşı ve izlem odalarında soğutma ve ısıtma eksiklikleri nedeniyle aşılarda etkinlik azalması riski bulunmaktadır.
- ASM'lerde ısınma elektrikli sobalarla sağlanmaktadır.
- ASM'lerde sarf malzeme eksiklikleri söz konusudur.
- Birçok ASM'nin fiziki altyapısı yeterli seviyelerde değildir. Bazı ASM'lerin 2. katta olması ve engelli dostu yapılar olmamasından dolayı engelli yurttaşların sağlık hizmetlerine erişimi zorlaşmaktadır.
- ASM'lerde sekreter eksikliği bulunmaktadır. Sağlıkta son düzenlemelerle bir çok hemşirenin istifa etmesi sonucu bazı birimlerin tamamen boş kalması büyük bir sorun olarak öngörülmektedir.
- ASM'lerde aile planlaması için gerekli koruyucu ekipmanlarda ciddi eksiklikler söz konusudur.
- ASM'lerde HPV testi için sistemde ilgili seçenek bulunmamaktadır, bu durum ciddi problemlere sebep olmaktadır.
- ASM'lerde gebeler için D vitamini ve demir gibi temel vitaminlerin bulunmaması gebelik takibini zorlaştırmaktadır.
- Aşı karşıtı aileler tüm aşıları reddetmekte, her aşı için ayrı ayrı performans itiraz evraklarının doldurulmaması durumunda personelden ücret kesintisi yapılmaktadır.
- Toplum Sağlığı Merkezlerine (TSM) atanan personellerin sözleşmeli olması nedeniyle ASM'lerde çalışmaları mümkün değildir. Bu durum, TSM'lerde personel fazlalığı, ASM'lerde ise personel eksikliği sorununu ortaya çıkarmaktadır. ASM'lerdeki personel eksikliği, TSM'de çalışan personellerin geçici görevlendirilmesi yoluyla geçici olarak giderilmeye çalışılmaktadır. Ancak bu çözüm yöntemi de yetersiz kalmaktadır.

- ASM'lerde ortaya çıkan personel eksiklikleri zaman zaman da hastanelerden karşılanmaya çalışılmaktadır, bu da hastanelerde personel eksikliği sorununa yol açmaktadır.
- 112 servisinde de ciddi sorunlar vardır. Ambulanslar eski olmasından dolayı sürekli arıza vermektedir. Çok yüksek kilometreli eski ambulanslar yedeğe çekilmiş olmasına rağmen eksiklikten dolayı tekrar kullanıma alınmışlardır. Bu durum da hasta can güvenliğini tehlikeye düşürmektedir.
- Yeni Ambulanslar az sayıda olup var olan eski ambulanslar ve faal yedek ambulanslarda donanım ve ekipman eksikliği mevcuttur. Bu durum sürekli ambulans arızalarına sebebiyet vermekte ve vakalara ulaşmada sorunlara yol açabilmektedir.
- Ambulanslarda bulunan ön kabine sağlık emekçilerinin telefon ekranlarını dahi görebilecek düzeyde kameralar yerleştirilmesi, özel/mahrem alanı ihlal etmektedir.
- Acil Sağlık Hizmetleri İstasyonlarında ciddi düzeyde fiziki eksiklikler söz konusudur, gerekli tamiratlar/iyileştirmeler yapılmamaktadır.
- Nusaybin 112 ASH'lerde sağlıkçı ve sürücü eksikliği ile Midyat 112'de ise sürücü eksikliği mevcut olup acilen personel istihdamı yapılmalıdır.
- Yemek ücretleri 112 İstasyonları ve KKM personeline ödenmekte olup 112 Başhekimlik personellerine ödenmemektedir.
- Vaka verilmesi için sağlık emekçilerine verilen tabletlerin sesinin çok yüksek olması sağlık emekçilerinde strese ve panik atağa sebep olmaktadır. Saha personellerinin konuya yönelik şikayetleri çok fazladır.
- Nöbet boşlukları keyfi bir şekilde uygulanmakta ve personele yönelik mobbing aracı olarak kullanılmaktadır.
- Mardin il genelinde ağız ve diş sağlığı hastanesi bulunmaması ciddi mağduriyetlere sebep olmakta, yurttaşları fahiş ücretler talep edilen özel muayenehanelere gitmeye mecbur kılmaktadır.
- Mardin'de çocuk sağlığı ve hastalıkları ile kadın doğum branşlarında uzman hekim sayısı genç nüfusa oranla son derece yetersizdir. K.B.B,göz, nöroloji gibi branşlarda da uzman hekim eksikliği Mardin il genelinde hissedilmektedir.
- Mardin il genelinde yanık ünitesi bulunmamaktadır. Bu hizmetin bir an önce açılması gerekmektedir.

Bu bağlamda;

SORULAR:

SORU 1- Engelli yurttaşların erişimine uygun olmayan ASM'ler hakkında Bakanlığınızın bir çalışması bulunmakta mıdır? ASM'lerin fiziksel koşullarının iyileştirilmesi için hangi somut adımlar atılacaktır?

SORU 2- Aşı etkinliğini ve halk sağlığını riske atmamak için ısıtma ve soğutma sorununun giderilmesi adına Bakanlığınızın planı nedir?

SORU 3- ASM'lerde gebelik takibi ve aile planlaması için gereken malzeme eksiklikleri nasıl giderilecektir? D vitamini, demir ve HPV testleri gibi temel hizmetlerin aksamasını önlemek için ne tür önlemler alınmaktadır veya bu konuda herhangi bir önlem alınacak mıdır?

SORU 4- ASM ve Toplum Sağlığı Merkezleri (TSM) arasında personel dağılımındaki dengesizlik sorununa yönelik bir çözüm planınız var mı? Sözleşmeli personellerin kalıcı şekilde istihdam edilmesi yönünde bir adım atılacak mıdır?

SORU 5- Hemşire ve sekreter eksikliği nedeniyle sağlık hizmetlerinde yaşanan aksamalar nasıl giderilecektir? Özellikle Mardin'de uzman hekim ve sağlık personeli sayısının artırılmasına yönelik bir atama planınız mevcut mudur?

SORU 6- Yüksek kilometreli ve çok eski olan ambulansların yenilenmesi konusunda Bakanlığınızın bir çalışması var mıdır?

SORU 7- Ambulanslarda sağlık çalışanlarının mahremiyetini ihlal eden kamera sistemleriyle ilgili düzenleme yapılması dşnlmekte midir? Sağlık emekçilerinin mesleki onuruna uygun bir ortam sağlamak için hangi adımlar atılacaktır?

SORU 8- Acil sağlık hizmetlerinde kullanılan tabletlerin ses düzeyinin yüksekliği gibi personelin ruhsal sağlığını olumsuz etkileyen unsurlar hakkında bir zm planınız var mıdır?

SORU 9- Mardin'deki hastanelerde yanık nitesi açılmasına dönük planınız var mıdır? Yanık hastalarının evre illere sevk edilmesiyle yaşanan mağduriyet nasıl giderilecektir?

SORU 10- Ağız ve diş sağlığı hastanesi olmamasından dolayı özel muayenehanelere mecbur bırakılan Mardinli yurttaşların sorunun giderilmesi ve bu hizmetin kamusal hizmet olarak verilmesi için bir planınız var mıdır?

SORU 11- Sağlık emekçilerinin performans sistemi nedeniyle yaşadığı maddi kesintilerin önüne geçmek için bir düzenleme yapılması dşnlmekte midir?

CEVAPLAR: 1-11.

Aile sağlığı merkezlerimizde yaşlı ve engelli vatandaşlarımızın erişimini kolaylaştırabilmek adına gerekli düzenlemeler titizlikle gerçekleştirilmektedir. Aile sağlığı merkezlerinin giriş katında yaşlı ve engelli vatandaşların hizmete erişimini kolaylaştıracak engelli rampaları yapılmıştır. ASM'lerin iki ve üzeri katlı olması durumunda zemin katta mutlaka engelli muayene odası bulunmaktadır. Engelli bireylerin hizmete kolayca ulaşımını sağlamak amacıyla, yeni yapılacak binalarla ilgili olarak Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı'nın "Erişilebilirlik Kılavuzu Binalar" içeriğinde yer alan hükümler doğrultusunda gerekli düzenlemeler yapılmaktadır.

Bakanlığımızca aşların soğuk zincir ve stok yönetimini takip etmek amacıyla kullanılan Aşı Takip Sistemi (ATS), aşların muhafaza edilmesi ve nakledilmesi sırasında sıcaklık izlemlerinin yapılmasını sağlamaktadır. Bu sayede aşların 7/24 sıcaklık izlemleri yapılarak aşı güvenliği sağlanmaktadır. Gerek merkezde gerekse en uzak noktalarda her bir aşının saklandığı sıcaklık aralıkları anlık olarak izlenebilmekte ve olası bir soğuk zincir kırılması durumunda anında müdahale edilebilmektedir.

İl Sağlık Müdürlüklerimiz tarafından gerekli sarf ve tıbbi malzemeler ASM'lere belirli periyotlarla planlama kapsamında dağıtılmakta olup malzeme eksikliği bulunmamaktadır.

Aile hekimi/aile sağlığı çalışanları öncelikle Bakanlığımız ve diğer kurumlardan olmak üzere kamudan, bunun mümkün olmaması halinde ise kamu dışından sözleşme imzalamak suretiyle istihdam edilmektedir.

Mardin ilimizde sağlık hizmeti sunum süreçleri yakından takip edilmektedir. Sağlık personeli sayısının artırılması konusundaki planlama çalışmalarımız hastanelerin sağlık personeli ihtiyacının karşılanması ve vatandaşlarımızın zamanında gerekli sağlık hizmetine ulaşmalarını temin etmek için hem ilgili sağlık tesislerinin talepleri doğrultusunda hem de kendi sağlık politikalarımızın gereği olarak sürekli devam etmektedir. Bakanlığımızın uzman hekim ihtiyacı, devlet hizmet yükümlülüğü ve açıktan atama kuraları ile karşılanmaktadır. Olağanüstü hallerin oluşması durumunda da mevcut sağlık hizmeti, sağlık personeli görevlendirilmesi yöntemiyle desteklenmektedir.

İl genelinde toplam 54 adet acil yardım ambulansı kullanılmaktadır. Elektronik Vaka Sistemi (EVS) projesi kapsamında ambulanslarımıza yerleştirilen kameralar, Acil Sağlık Hizmetlerinin daha etkin ve verimli gerçekleştirilebilmesi açısından önemli bir rol oynamaktadır.

Mardin Eğitim ve Araştırma Hastanesi bünyesinde tescilli 5 (beş) yataklı yanık ünitesinin ihale süreci devam etmektedir. İhale süreci tamamlandıktan sonra yanık nitesi hizmete açılacaktır.

Mardin ilimizde 3 Ağız ve Diş Sağlığı Merkezi (ADSM) mevcut olup 6 Devlet Hastanesinde de ağız ve diş sağlığı hizmeti verilmektedir. Söz konusu sağlık tesislerinde toplam tescilli 90 diş ünit

ile hizmet verilmekte olup ilin dördüncü ağız ve diş sağlığı merkezi olan 30 ünitli Nusaybin Ağız ve Diş Sağlığı Merkezi en kısa zamanda yeni binasında hizmete başlayacaktır.

Bakanlığımıza bağlı sağlık tesislerinde görev yapan personele, 375 sayılı Kanun Hükmünde Kararname ve 209 sayılı Kanunun ilgili maddeleri uyarınca yapılan sabit ödemeler merkezi yönetim bütçesinden karşılanmaktadır. 01/07/2022 tarihinden itibaren sağlık tesislerimizde görev yapan tüm çalışanlarımızın motivasyonunun artırılması amacıyla temel ek ödeme maaşla beraber tek kalemde yapılmaktadır. Ayrıca çalışanlarımızın görev yaptığı sağlık tesisinde hizmete katkısı ve verimliliği, hizmetin kalitesi, çalışan ve hasta memnuniyeti gibi kriterler göz önüne alınarak teşvik ek ödemesi de yapılmaktadır. Diğer taraftan sürekli analizler yapılarak mevzuat güncelleme çalışmaları sürdürülmektedir.

Konuya gösterilen ilgiye teşekkür ederim.